

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2002 Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α'
ΘΕΜΑ Α1

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

- α) 1 – ε
2 – γ
3 – α
4 – β

β) Στοιχεία για την απάντηση σ' αυτό το ερώτημα παρέχονται στο σχολικό βιβλίο, σελ. 26-27, «Στόχος της Β' Αναθεωρητικής... (εγκατάσταση ακτημόνων)».

ΘΕΜΑ Α2

α) • **«Κίνημα Εθνικής Άμυνας»:** (σελ. 80)

Κίνημα φιλοβενιζελικών αξιωματικών που εκδηλώθηκε στις 17/30 Αυγούστου 1916 στη Θεσσαλονίκη, με κύριο στόχο την έξοδο της Ελλάδας από την ουδετερότητα και τη συμμετοχή της στον πόλεμο, με το μέρος της Αντάντ.

• **«Κομινφόρμ»:** (σελ. 267)

Καθοδηγητικό όργανο των Κομμουνιστικών Κομμάτων, που ιδρύθηκε απ' τη Μόσχα κατά τον Ψυχρό Πόλεμο, για να μεθοδευθεί ο αγώνας του ανατολικού συνασπισμού κατά του δυτικού.

• **«Τάγματα ασφαλείας»:** (σελ. 283)

Εκτελεστικό όργανο των κατοχικών κυβερνήσεων της Ελλάδας, που επανδρώνονταν από Έλληνες ενόπλους, συνεργάτες των Γερμανών, για την εξόντωση ελληνικών αντιστασιακών ομάδων.

• **«Π.Ε.Ε.Α.»:** (σελ. 288-289)

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ]

Ένα είδος κυβέρνησης της «Ελεύθερης Ελλάδας» που δημιουργήθηκε στις 10 Μαρτίου 1944 από το Ε.Α.Μ., με αποστολή: **α)** να οργανώσει και να κατευθύνει τον εθνικό αγώνα για την Απελευθέρωση, **β)** να διοικήσει τις μέχρι τότε ελεύθερες περιοχές και **γ)** να εξασφαλίσει τη λαϊκή κυριαρχία σε ολόκληρη τη χώρα. Η Π.Ε.Ε.Α. περιελάμβανε στους κόλπους της σημαντικό αριθμό μη κομμουνιστών και πρόεδρός της από τις 18 Απριλίου 1944 ήταν ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Αθήνας Αλέξανδρος Σβώλος, διαπρεπής συνταγματολόγος.

β) Στοιχεία για το ερώτημα αυτό υπάρχουν στο σχολικό βιβλίο σελ. 203: «Ο Βενιζέλος έθεσε.... και τα Βαλκάνια».

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Για την απάντηση σ' αυτό το ερώτημα, οι υποψήφιοι έπρεπε να κάνουν συνδυασμό στοιχείων που τους παρέχει το σχολικό βιβλίο στην ενότητα 1. «Τα αίτια του πολέμου» - α. Ο οικονομικός επεκτατισμός και ανταγωνισμός των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων», σελ. 53 καθώς και στοιχείων της πηγής που τους δίνονταν, εστιάζοντας στα εξής σημεία:

- Τάση των εκβιομηχανισμένων Ευρωπαϊκών Κρατών για επέκταση ζωνών οικονομικοπολιτικής επιρροής τους στον υπόλοιπο υπανάπτυκτο κόσμο (Ασία – Αφρική).
- Εσωτερικές αγορές κορεσμένες, αδυνατούν να απορροφήσουν την «υπερπαραγωγή».
- «Αγορές κλειστές με προστατευτικά μέτρα» και το φτωχό σε πρώτες ύλες ευρωπαϊκό υπέδαφος, στρέφουν το ενδιαφέρον των Ευρωπαίων «προς τις αγορές του Τρίτου Κόσμου».
- Η διείσδυση στον υπανάπτυκτο κόσμο γίνεται είτε με στρατιωτικά μέσα (αποικίες), είτε με οικονομικά – πολιτικά μέσα (εμπόριο, κεφάλαια, τράπεζες, δημόσια έργα κ.ά.).
- Ο ανταγωνισμός αγγλογαλλικών από τη μια και γερμανικών κεφαλαίων απ' την άλλη για πλήρη εξασφάλιση «της Κυριαρχίας των δικών του βιομηχανικών προϊόντων», προκαλεί περιοδικές κρίσεις (π.χ. Μαρόκο, 1905-1906 και 1911) και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια παγκόσμια σύρραξη.
- Εύλογα αυτό το τελευταίο δημιουργεί αναστάτωση, ανησυχία και προβληματισμό στο εργατικό και σοσιαλιστικό κίνημα για την διατήρηση της ειρήνης και αποτροπή ενός πολέμου που θα έθετε σε κίνδυνο τις εργατικές διεκδικήσεις.

ΘΕΜΑ Β2

Και για το θέμα αυτό απαιτείται συνδυασμός γνώσεων απ' το σχολικό βιβλίο, σελ. 279, «Το Σεπτέμβριο του 1942... Συνείδηση των συμμάχων», καθώς και από την πηγή που δίνονταν. Αφού αναφέρονταν τα γεγονότα και ο αντίκτυπος στις αρχές Κατοχής («έμειναν κατάπληκτες από το "θράσος" των ληστών»), στην Ελλάδα («μετεδόθη με πρωτοφανή ταχύτητα, σαν ένα πολεμικό εγερτήριο») και στην Ευρώπη (χαρακτηρισμός Βρετανού Πρωθυπουργού: «Το μεγαλύτερο "σαμποτάζ" της Ευρώπης»), ιδιαίτερο βάρος έπρεπε να δοθεί στη σημασία του γεγονότος αυτού για την έκβαση του πολέμου («επιτυχία στρατηγικής σημασίας για το Συμμαχικό Αγώνα της Βορείου Αφρικής», «Ένωση ή τουλάχιστον συνεργασία» ο δρόμος που έπρεπε να ακολουθήσουν οι αντιστασιακές οργανώσεις).